Vlaams Parlement

***SCHRIFTELIJKE VRAAG***

nr. 297
van **BART SOMERS**
datum: 15 mei 2017

---

aan **GEERT BOURGEOIS**
MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

---

*Vlaams plan overheidsopdrachten - Opvolging*

Op 29 januari 2016 werd het "Vlaams plan overheidsopdrachten. Voor een strategisch en gecoördineerd beleid overheidsopdrachten voor Vlaanderen." goedgekeurd. Daaropvolgend werden er besprekingen gehouden in het Vlaams parlement en met feedback van de SERV over het rapport 'Innovatief en duurzaam aanbesteden in Vlaanderen' van de Stichting Innovatie en Arbeid (StIA) (rapport van 13/07/2015). Het rapport onderzocht in welke mate en op welke manier de Vlaamse overheid innovatief en duurzaam aanbesteden ondersteunt en of de Europese regelgeving opportuniteiten biedt. Verder besteedt het rapport aandacht aan een aantal buitenlandse voorbeelden en de positie van kmo's.

We zijn ondertussen ruim een jaar verder, daarom zou ik graag een weten wat de huidige stand van zaken is in deze.

1. Het plan had onder andere als doelstelling om een vermarkting te organiseren, in het bijzonder voor kmo's.

   Hoeveel kmo's werden ondertussen al ingeschreven om deel te nemen?

2. Het SERV-advies gaf in 2016 tijdens de besprekingen aan om de drempels voor kmo's verder weg te werken, door o.a.: opdelen grote werken in kleinere percelen, digitalisering aanbestedingsprocedure, centraal kenniscentrum als klantgericht aanspreekpunt.

   a) Welke van deze adviezen werden gevolgd?

   b) Wat heeft de minister verder ondernomen om de drempels voor kmo's weg te werken?

3. Hoe verloopt de uitrol van het digitaliserend e-procurement? Graag met cijfers aangetoond.

4. a) Hoe verloopt de doelstelling tot 100% duurzame overheidsopdrachten tegen2020?

   b) Wat is de huidige balans in deze?

   c) Welke duurzame projecten heeft de Vlaamse overheid reeds aangenomen? Graag ook de hoeveelheid in cijfers.

d) Hoe plant de minister dit aantal nog te vergroten?

5. Op 3 juli 2015 werd het charter 'Overheidsopdrachten voor innovatie' ondertekend. In dit charter engageren de stakeholders van de Vlaamse overheid zich er o.a. toe om in de toekomst i.h.k. van overheidsopdrachten meer aandacht te schenken aan innovatiegerichtheid en duurzaamheid.

   a) Wat is daarin de huidige stand van zaken?

   b) Hoeveel opdrachten werden ondertussen aangenomen passend binnen innovatie of duurzaamheid?

   c) Hoe wil de minister dit aandeel nog vergroten?

6. Verder werd ook opgenomen om e-tendering verder uit te bouwen. De verplichting voor lokale overheden gaat in op 18 oktober 2018.

   a) Wat is de huidige stand van zaken in deze?

   b) Hoeveel lokale overheden hebben zich hiervoor al ingeschreven en hoeveel nog niet? Graag een oplijsting.

**GEERT BOURGEOIS**
MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

---

**ANTWOORD**
op vraag nr. 297 van 15 mei 2017
van **BART SOMERS**

---

1-2. Het Vlaams plan overheidsopdrachten lijst acties, maatregelen en aandachtspunten op met als doel KMO-participatie te verhogen.
Voor de stappen die de Vlaamse overheid reeds gezet heeft in het stimuleren van de KMO-deelname aan publieke aanbestedingen, verwijs ik naar mijn antwoord op de schriftelijke vraag nr. 147.
In de statusrapportering van 20 april 2017 over de uitvoering van het Vlaams plan overheidsopdrachten zijn de belangrijkste acties opgenomen die de entiteiten van de Vlaamse overheid ondernemen om de deelname van KMO's aan de overheidsopdrachten die zij plaatsen te stimuleren (bv. opdrachten van een grote omvang splitsen in percelen, zodat ze haalbaar zijn voor KMO's, voor zover het voorwerp en de aard van de opdracht dit toelaten). Die statusrapportering is raadpleegbaar op https://overheid.vlaanderen.be/beleid-overheidsopdrachten.

De instelling van een klantvriendelijk en laagdrempelig aanspreekpunt ten aanzien van KMO's, zoals voorgesteld door de SERV, doet een aantal vragen rijzen, onder meer op het vlak van taakstelling en capaciteit. De oprichting van een centraal kenniscentrum dat op al de vragen van KMO's gratis een correct en juridisch onderbouwd advies zou moeten verlenen lijkt bezwaarlijk een kerntaak van de overheid te zijn. Deze rol wordt veelal opgenomen door de beroepsfederaties en door juridische dienstverstrekkers op de private markt.

Bovendien lijkt het moeilijk om de grens te bewaken tussen algemene vragen met betrekking tot overheidsopdrachten enerzijds en vragen die betrekking hebben op een specifieke overheidsopdracht anderzijds. Het kan namelijk niet de bedoeling zijn dat een centraal kenniscentrum uitspraak doet over een specifieke overheidsopdracht. Die bevoegdheid blijft bij de desbetreffende aanbestedende overheid. Dit kan tevens vragen doen rijzen op het vlak van deontologie wanneer het centraal kenniscentrum in een concreet dossier zowel advies zou (moeten) verlenen aan de aanbestedende overheid als aan de deelnemende bedrijven.

Wat de digitalisering van de aanbestedingsprocedure betreft verwijs ik naar het antwoord op de deelvraag 3. De vermarkting van innovatie komt aan bod in het antwoord op de deelvraag 5.

3. Het e-procurement programma van de Vlaamse overheid bestaat uit verschillende modules. In de voorbije jaren werd o.a. ingezet op e-notification en e-tendering. De Vlaamse overheid ontvangt vandaag voor 95% van haar overheidsopdrachten de offertes op elektronische wijze.

Momenteel zet de Vlaamse overheid prioritair in op het elektronisch ontvangen van facturen, conform de beslissingen van de Vlaamse Regering van 12 juli 2013 en van 16 december 2016 (zie https://overheid.vlaanderen.be/beleid-e-invoicing).
De Vlaamse overheid bracht het aantal ontvangen volwaardige e-facturen van 8,5% (in januari 2017) naar 21,3% (in april 2017).
De resultaten van het e-facturatieproject zijn weergegeven op de webpagina https://overheid.vlaanderen.be/e-invoicing/status.

Met betrekking tot e-ordering loopt een pilootproject in de Vlaamse overheid. De resultaten van dit pilootproject zullen aan de basis liggen voor de planning van de verdere uitrol.

In uitvoering van de reeds aangehaalde beslissing van de Vlaamse Regering van 16 december 2016 wordt ook gewerkt aan het gebruik van de elektronische catalogus. Voor nieuwe raamcontracten voor leveringen waarbij gebruik gemaakt wordt van een catalogus, opteert de Vlaamse overheid exclusief voor het gebruik van een elektronische catalogus.

4. Momenteel is er geen omvattende rapportering beschikbaar m.b.t. het aantal Vlaamse duurzame overheidsopdrachten.

   De ontwikkeling van een rapporteringsmodule in het kader van de verdere uitbouw van het e-Delta contractmanagementsysteem zal toelaten om representatieve cijfers te genereren m.b.t. de overheidsopdrachten van de Vlaamse overheid en om na te gaan in welke mate de beleidsdoelstellingen inzake duurzame en innovatieve overheidsopdrachten gerealiseerd worden. De uitbreiding en optimalisering van de monitoring van duurzame overheidsopdrachten, waaruit ook blijkt welke financiële waarde deze opdrachten vertegenwoordigen is opgenomen in het Vlaams plan overheidsopdrachten.

   Ik verwijs in dat verband naar mijn antwoord op de schriftelijke vraag nr. 118.

   In de statusrapportering van het Vlaams plan overheidsopdrachten (cf. supra) zijn de belangrijkste acties opgenomen die de entiteiten van de Vlaamse overheid momenteel ondernemen in het kader van het Vlaams plan overheidsopdrachten. Deze rapportering geeft voor de strategische doelstelling 'inzetten op duurzaam en innovatief inkopen' voor 62 acties de stand van zaken weer op 20 april 2017.

   Het Vlaams plan overheidsopdrachten gaat uit van de eigen verantwoordelijkheid van de aanbestedende entiteiten. Zo bepalen de aanbestedende entiteiten zelf, op basis van hun eigen ambities en duurzaamheidsbeleid, hoe zwaar welke elementen wegen in een overheidsopdracht. Tot 2020 zullen de entiteiten van de Vlaamse overheid jaarlijks in het kader van het Vlaams plan overheidsopdrachten nieuwe concrete initiatieven opzetten in hun eigen bedrijfsvoering en daarover rapporteren.

5. Op 28 oktober 2016 heeft de Vlaamse Regering haar goedkeuring gehecht aan de visienota "Programma Innovatieve Overheidsopdrachten" (VR 2016 2810 DOC.1185/1 en DOC.1185/2BIS). De visienota beschrijft wat innovatieve overheidsopdrachten zijn, wat het belang ervan is en hoe de Vlaamse overheid dit instrument in Vlaanderen meer strategisch en structureel wil inzetten.

   Het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten bouwt verder op de ervaring die het voormalige IWT (Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie) in de periode 2009-2013 opbouwde met 'Innovatief Aanbesteden' en op de initiatieven van het departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) voor 'overheidsopdrachten voor innovatie', die onder meer resulteerden in het 'Charter voor overheidsopdrachten voor innovatie' van 3 juli 2015.

   De doelstellingen van het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten sluiten sterk aan bij de vroegere initiatieven, met name :

   - ☐ het uitbouwen van een kennisplatform voor 'innovatieve overheidsopdrachten';
   - ☐ het verhogen van het aandeel van het aankoopbudget dat de Vlaamse overheid besteedt aan innovatieve producten, diensten en processen;

- ☐ het samenstellen van een projectportfolio van precommerciële innovatieprojecten;
- ☐ het stimuleren van de deelname aan Europese netwerken voor innovatieve overheidsopdrachten.

Voor de uitvoering van het Programma is vanaf 2017 jaarlijks een budget beschikbaar van 5 miljoen euro via het Hermes-fonds, dat beheerd wordt door het Agentschap Innoveren en Ondernemen. Deze middelen zijn voornamelijk bestemd voor de cofinanciering van onderzoeks- en ontwikkeling voor innovatieve oplossingen (producten, diensten, systemen, …) maar kunnen ook ingezet worden voor de cofinanciering van marktconsultaties, het organiseren van test- of valideringsfasen voorafgaand aan de aankoop van innovatieve oplossingen, en andere ondersteunende activiteiten.

Na een verkennende ronde bij diverse stakeholders in de publieke sector in Vlaanderen en na het uitwerken van de afspraken met het Agentschap Innoveren en Ondernemen voor het proces van cofinanciering van innovatieve overheidsopdrachten, heeft Vlaams minister Philippe Muyters midden april 2017 een eerste oproep voor projectvoorstellen gelanceerd, gericht op de publieke sector in Vlaanderen. Het is de bedoeling om deze oproep in het najaar van 2017 te herhalen. Voor een infosessie over de oproep voor projectvoorstellen die plaats had op 28 april 2017, waren er een 70-tal geïnteresseerden. Meer informatie over de oproep en over de uitrol van het programma is beschikbaar op http://www.ewi-vlaanderen.be/innovatieve-overheidsopdrachten.

Het 'Charter voor overheidsopdrachten voor innovatie' gaf de intentie aan om ten minste 3% van het budget voor overheidsopdrachten te spenderen aan innovatieve overheidsopdrachten. Om de evoluties van het innovatie-gehalte van de overheidsopdrachten te kunnen monitoren is een uitbreiding nodig van het e-Delta-contractmanagementsysteem voor overheidsopdrachten.
De ontwikkeling van een rapporteringsmodule staat vooraan in de prioriteiten bij de verdere uitbouw van dat e-Delta contractmanagementsysteem. Ook dit kwam reeds aan bod in mijn antwoord op de voormelde schriftelijke vraag nr. 118.

Vermits een sluitende en gedetailleerde monitoring nog niet beschikbaar is, is het nu nog niet mogelijk om een overzicht te geven van alle Vlaamse overheidsopdrachten die passen binnen duurzaamheid of innovatie. Na de verdere uitbouw van het e-Delta contractmanagementsysteem, zal dit wel mogelijk zijn.

6. a) Het e-procurementteam van de Vlaamse overheid (dat deel uitmaakt van het Agentschap Facilitair Bedrijf onder de bevoegdheid van Vlaams minister Liesbeth Homans) zal in het najaar met betrekking tot de elektronische facturatie een campagne lanceren, gericht aan de lokale overheden. Gecombineerd met deze campagne zal bijkomend gesensibiliseerd worden voor e-tendering. Deze algemene sensibilisering zal vergezeld worden van een opleidingsaanbod e-tendering voor lokale overheden. Momenteel selecteert Het Facilitair Bedrijf voor dit opleidingsaanbod een private partner die het centrale e-procurementteam kan ondersteunen voor deze campagne.

b) Er is geen rapport beschikbaar over de registratie van medewerkers in de applicaties van de federale e-procurementdienst. Een dergelijk rapport zou ook weinig meerwaarde bieden omdat de loutere registratie van een medewerker van een lokale overheid voor e-tendering geen informatie geeft over het actuele, effectieve en systematische gebruik van e-tendering door die lokale overheid.

Als bijlage is wel een rapport gevoegd over het gebruik van e-tendering door lokale overheden bij hun gepubliceerde overheidsopdrachten in de periode januari 2017 -

mei 2017. Daaruit blijkt dat in de groep van steden en gemeenten e-tendering mogelijk was voor 34% van de gepubliceerde overheidsopdrachten.

7.

**BIJLAGE**

Overzicht m.b.t. het gebruik van e-tendering door lokale overheden (januari - mei 2017)